

УДК 657.1.012.1
JEL Classification: M40, M41, M49

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.1.23

Шмигель О.Є.,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
фундаментальних та спеціальних дисциплін,
Чортківський навчально-науковий
інститут підприємництва і бізнесу
Західноукраїнського національного університету, Тернопіль

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: ЗМІСТ ТА НОВІ РЕАЛІЇ

Shmyhel O.Ye.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., associate professor at the
department of fundamental and special disciplines,
Chortkiv Education and Research Institute of Entrepreneurship
and Business of West Ukrainian National University, Ternopil

ACCOUNTING OUTSOURCING: CONTENT AND NEW REALITIES

Постановка проблеми. Розвиток світової економіки супроводжується ускладненням бізнес-процесів, зростанням підприємницьких ризиків, посиленням правил і стандартів правового адміністрування за фінансово-господарською діяльністю економічних суб'єктів. У сучасних умовах важливо швидко реагувати на зміни ринку та ухвалювати відповідні управлінські рішення на основі своєчасно отриманої достовірної облікової інформації. Тенденції такого роду вимагають від економічних суб'єктів реструктуризації елементів системи управління і, перш за все, грамотної побудови системи бухгалтерського обліку. Це дає змогу керівництву і фахівцям компанії зосередитися на актуальних питаннях розвитку основних відтворювальних процесів.

Однією з форм ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є передача облікових функцій спеціалізованим фірмам. Нині на ринку активно функціонують і розвиваються фірми бухгалтерського аутсорсингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження окремих аспектів бухгалтерського аутсорсингу здійснили такі вчені та науковці: Бурко К. В., Воронко Р. М., Давидюк Т. В., Кесарчук Г. С., Ляхович Г. І., Момот В. М., Назаренко О. В., Пилипенко С. М., Скакун Л. С. та інші. Завдяки працям цих науковців сформульовано підґрунтя для подальших наукових досліджень.

Однак, теорія і практика бухгалтерського аутсорсингу постійно перебуває у векторі трансформацій, що зумовлює подальше вивчення особливостей її здійснення та функціонування в умовах перманентних викликів.

Постановка завдання. Метою статті є огляд наукової інтерпретації змісту поняття «бухгалтерський аутсорсинг» та його застосування у бізнес-процесах компаній.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;
- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;
- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності;
- самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.

Як справедливо зазначають В. М. Момот і О. О. Смоляк, чітких рекомендацій щодо вибору форми організації бухгалтерського обліку не існує і керівництво підприємства самостійно повинно прийняти це рішення [2, с. 197].

Погоджуємося із твердженням Г. І. Ляхович: «...при обґрунтуванні доцільності аутсорсингу та вибору конкретного його виду, необхідно:

1) для обґрунтування форми організації бухгалтерського обліку: провести аналіз фінансового стану; визначити місце підприємства на ринку; обґрунтувати проблеми розвитку галузі, в якій функціонує підприємство; позначити функції або завдання, які можна або потрібно оптимізувати, і визначити їх прогностичний обсяг; провести порівняння витрат на аутсорсинг і на утримання штату бухгалтерської служби (на основі даних щодо запланованого навантаження бухгалтерської служби);

2) для обґрунтування виду аутсорсингу: визначити найбільш трудомісткі ділянки обліку; проаналізувати перелік даних, які складають комерційну таємницю, та обґрунтувати потенційні наслідки щодо їх втрати у випадку передачі їх на аутсорсинг (у цілому та за окремими ділянками бухгалтерського обліку)» [3, с. 326]. У сучасних умовах безперервної конкурентної боротьби підприємств одне з одним за залучення фінансових ресурсів, кваліфікованих працівників, вихід на нові ринки збуту, з'являються нові інструменти управління, одним з яких є аутсорсинг. Такі інструменти дають змогу компаніям посилити свою конкурентну перевагу, а також скоротити витрати шляхом передання непрофільних бізнес-процесів на аутсорсинг, котрий є ефективним методом оптимізації витрат фірми.

К. В. Бурко зазначає: «В сучасних умовах ведення бізнесу поступово відпадає потреба в організації бухгалтерського обліку на підприємстві заради бухгалтерського обліку. Для того, щоб приносити користь бізнесу та підвищити свою цінність, професія бухгалтера потребує змін. Розвиток ринку аутсорсингових послуг в Україні вимагає від сучасного бухгалтера не тільки знати бухгалтерський облік і податкове законодавство, а й уміння орієнтуватися в бізнес-процесах та володіти програмним забезпеченням. Сучасні досягнення автоматизації облікових процесів та обробки інформації впливають на форму ведення обліку та на організацію обліку, дозволяючи обирати зовнішніх суб'єктів ведення обліку з метою зниження витрат» [4, с. 181]. Тобто «основною метою аутсорсингу бухгалтерських послуг є мінімізація ризиків, зменшення фінансових і ресурсних витрат на ведення бухгалтерського обліку, оптимізація податків і зменшення кадрових витрат» [5, с. 331]. Отже, бухгалтерський аутсорсинг відрізняється від звичайного надання бухгалтерських послуг, які надаються зовнішніми виконавцями. Бухгалтерський аутсорсинг представляє собою форму взаємодії клієнта і компанії-аутсорсера. Аутсорсер повністю занурюється в бізнес-процеси компанії-замовника. Він виступає як цілісний багатофункціональний підрозділ, але, водночас, залишається юридично самостійним.

Окремі автори наголошують: «...найбільш ефективною формою організації обліку на підприємстві в сучасних умовах є саме аутсорсинг. Він дає можливість залучення до ведення бухгалтерії підприємства провідних спеціалістів з питань обліку, аудиту, податків та фінансової діяльності підприємств. Взаємозамінність бухгалтерів, що працюють на аутсорсингу, дозволяє швидко та безболісно змінити бухгалтера у разі необхідності, а також гарантує, що у випадку хвороби, відпустки, відсутності на робочому місці з інших причин одного аутсорсингового бухгалтера, його буде тимчасово замінено іншим. Це дозволяє уникнути складнощів та накопичення гострих і нагальних питань за час відсутності головного бухгалтера, а хвороби й відпустки – це обов'язкові етапи в роботі навіть найбільш досвідчених і відповідальних штатних працівників. Та має ряд економічних переваг: економія на фонді заробітної плати та економія на поточних витратах підприємства, пов'язаних з організацією робочого процесу для бухгалтера» [6, с. 310]. «Аутсорсинг – це передавання внутрішнього підрозділу або підрозділів підприємств і всіх пов'язаних із ним активів в організацію постачальника послуг, що пропонує надати певну послугу протягом певного часу за домовленою ціною» [7, с. 29-30]. «Аутсорсинг – це обумовлене договором використання матеріальних засобів, майна та знань третьої особи з гарантованим рівнем якості, гнучкості та цінності вартісних критеріїв і оцінок для надання послуг, які раніше надавалися за рахунок внутрішніх сил компанії, із можливим переходом наявного персоналу до постачальника послуг та/або трансформацією/ оновленням процесів або технологій, що підтримують бізнес» [8, с. 57]. «Форма ведення бухгалтерського обліку, що передбачає передачу окремих або всіх бухгалтерських функцій та ризиків на аутсорсера, що забезпечить мінімізацію витрат і підвищення конкурентоспроможності за встановленою ціною протягом певного періоду часу» [9, с. 329]. Тобто, в сучасних умовах аутсорсинг набуває дедалі більшого визнання, що безпосередньо пов'язано з тими перевагами, яких набувають різні компанії в результаті співпраці з фірмами-аутсорсерами. Аутсорсинг бухгалтерських послуг дає змогу перекладати більшу частину обліково-фінансових питань на сторонню компанію.

«Аутсорсинг бухгалтерських послуг (бухгалтерський аутсорсинг) з позиції методології є видом підприємницької діяльності з надання допомоги в організації і веденні бухгалтерського обліку кваліфікованими спеціалістами (аутсорсерами) або ж часткової передачі певних бізнес-процесів підприємства на платній основі відповідно до чітко обумовлених в укладених договорах умов виконання. Підприємства можуть вдаватися до як нетривалих за часом послуг бухгалтерів або компаній-аутсорсерів, мати разовий характер, так і передати ведення бухгалтерського обліку на тривалий термін. Власники та керівники компаній все частіше довіряють облікові функції стороннім суб'єктам, які мають штат висококваліфікованих бухгалтерів і дають відповідні гарантії на проведення робіт» [10, с. 96]. При цьому слід пам'ятати, що аутсорсинг бухгалтерських послуг вигідний для

підприємства тільки в тих випадках, коли ефективність управління підприємством після впровадження аутсорсингу виходить вищою за результат до впровадження.

«Найбільш очевидними перевагами бухгалтерського аутсорсингу є: можливість залучення до ведення бухгалтерії компанії експертів, що пройшли жорсткий відбір та володіють відповідним професіоналізмом; взаємозамінність бухгалтерів. Можливість підбору фахівця саме у обраній галузі виробництва, торгівлі чи надання послуг зі значним практичним багажем знань та навичок ведення бухгалтерії на аутсорсингу з конкретною специфікою; економія зусиль та часу, необхідних для пошуку ідеального для конкретного підприємства головного бухгалтера – у випадку бухгалтерського аутсорсингу з компанією у певних випадках може першопочатково починати працювати ціла команда бухгалтерів-професіоналів, з яких потім для зручності комунікації обирається один провідний» [11, с. 325]. Таким чином, завдяки взаємовідносинам з організацією, спеціалізацією якої є бухгалтерський облік, замовник отримує консультації досвідчених фахівців, і, як наслідок, надійність і якісне ведення бухгалтерського обліку та бухгалтерської (фінансової) звітності, що, безсумнівно, мінімізує претензії з боку податкових органів.

«Делегування ведення бухгалтерського обліку на аутсорсинг дає змогу підприємству сконцентрувати увагу на головній місії. При цьому бухгалтерський аутсорсинг виступає інструментом оптимізації витрат, забезпечує створення конкурентоспроможних підприємств, сприяє реальному збільшенню їх прибутків завдяки тому, що пришвидшує ведення фінансового та податкового обліку при одночасному поглибленні й розширенні можливостей управлінського обліку» [12, с. 84]. Аутсорсинг є сучасним методом управління, котрий дає змогу організаціям отримати доступ до професійного супроводу бухгалтерського обліку і зосередитися на своїй основній діяльності. Однією з переваг аутсорсингу є можливість розширення можливостей та інвестицій інших завдяки використанню трьох сфер, таких як: функціональна діяльність, яку виконують усередині організації; додаткові, інтеграційні або дубльовані види діяльності, розкидані по всій організації; та дисципліни, підсистеми або системи, в яких сторонні мають більший досвід або можливості для інновацій. Такі організації можуть зосередитися на своїй основній компетенції, одночасно передаючи непрофільні види діяльності або функції спеціалізованим третім сторонам, що може призвести до підвищення конкурентоспроможності.

«Якщо на початках аутсорсинг використовувався як ефективний спосіб зниження витрат та збільшення прибутковості, то пізніше його почали розглядати як ефективний засіб не лише підвищення прибутковості підприємств, а й раціональної оптимізації їхньої структури і діяльності за рахунок концентрації уваги на основному предметі бізнесу та передачі другорядних функцій зовнішнім виконавцям» [13, с. 25]. «Актуальність переходу на бухгалтерський аутсорсинг в умовах наступання кризи світової економіки та впровадження практики віддаленої роботи в час пандемії зростає. Перехід тих чи тих груп працівників багатьох компаній на дистанційну роботу та умов, за яких вони змушені мінімізувати грошові витрати за рахунок скорочення працівників, стає додатковим фактором використання бухгалтерського аутсорсингу. Практика також показує, що підприємства, які користуються послугами спеціалізованих компаній для ведення та організації бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності, підвищують ефективність функціонування у сферах ІТ та фінансів» [14]. Т. В. Давидюк і Ю. І. Легоцька вважають: «...аутсорсинг можна розглядати як розвиток принципів, закладених в ідеї поділу праці класичної економічної теорії. ..., під аутсорсингом доцільно розуміти передачу на договірних умовах внутрішніх непрофільних функцій підприємства (споживача аутсорсингових послуг), а в ряді випадків також активів стороннім виконавцям (аутсорсерам), що спеціалізуються в певній сфері та володіють значними знаннями, досвідом, технічним оснащенням» [15]. Світовий досвід і реалії вітчизняної економіки, що склалися, дають змогу зробити висновки про дедалі більше поширення аутсорсингу бухгалтерських послуг. З кожним роком дедалі більша кількість малих компаній готові передати свої облікові функції аутсорсинговим компаніям і у зв'язку із зростаючим попитом і потребою в компаніях, що пропонують бухгалтерське обслуговування, аутсорсингова діяльність стає перспективним видом діяльності. Аутсорсинг – це комплексне поняття і стратегічне комерційне рішення, спрямоване на цілеспрямовану реструктуризацію підприємства з передачею окремих функцій, бізнес-процесів і, відповідно, повноважень, відповідальності та ризиків зовнішнім компетентним виконавцям на договірних засадах.

Кесарчук Г. С. у бухгалтерському аутсорсингу виділяє такі варіанти роботи аутсорсера із замовником [16, с. 203]:

- 1 варіант – повний аутсорсинг;
- 2 варіант – частковий аутсорсинг;
- 3 варіант – зовнішній контролер;
- 4 варіант – абонентське обслуговування.

«Перший варіант «Повний аутсорсинг», за словами дослідника, передбачає, що замовник передає всі функції бухгалтера аутсорсеру. Ця модель підходить для всіх типів підприємств. Частковий аутсорсинг підійде для більш великих компаній, де є штатний бухгалтер, бухгалтер-аутсорсер може виконувати лише деякі неосновні функції (перевірки на окремих ділянках

господарської діяльності, ведення кадрового обліку, обліку за окремими проєктами, тим самим звільняючи час штатного бухгалтера). Для невеликих підприємств, які не можуть дозволити собі штатного бухгалтера, аутсорсери можуть допомогти скласти звітність. Третя модель «Зовнішній контролер» передбачає, що аутсорсер перевіряє бухгалтерську документацію, аналізує роботу підприємства та дає висновок про те, як поліпшити діяльність. «Абонентське обслуговування» – аутсорсер виступає консультантом, інформує замовника про нововведення та з інших питань» [16, с. 203]. Аутсорсинг бухгалтерських послуг – це делегування функцій з ведення бухгалтерського обліку або окремих його частин сторонньою спеціалізованою організацією, яка виконує низку конкретних послуг упродовж певного часу за заздалегідь обумовленою ціною, гарантуючи конкретну якість ведення обліку. Це піднімає ефективність бізнес-процесів і дає змогу сконцентруватися на основній діяльності компанії.

Визначення аутсорсингу бухгалтерського обліку та звітності відповідає загалом вище розглянутим термінам – це передача ведення бухгалтерських операцій і складання звітності стороннім виконавцям, які спеціалізуються на їх виконанні.

Рано чи пізно для кожної компанії настає момент, коли керівництво повинне відповісти собі на запитання: як підвищити керованість бізнесу (зокрема й у фінансах), водночас поліпшити достовірність, своєчасність, безпеку облікової інформації та знизити витрати? При стратегічному осмисленні цього питання і з'являється «на горизонті» бухгалтерський аутсорсинг як очікуване рішення, здатне задовольнити заданим умовам.

За допомогою переведення бухгалтерського обліку та звітності на аутсорсинг організація отримує значні переваги в багатьох напрямках – скорочуються витрати на персонал, тому що зникає потреба в кваліфікованих фахівцях; вивільнюються організаційні та інформаційні ресурси; у підприємства оптимізуються витрати і вивільнені ресурси можна спрямувати на розвиток основної діяльності компанії. Аутсорсинг сьогодні – це спосіб ведення бізнесу. За межі компанії виводиться не конкретний персонал, а певна функція, тобто компанія-замовник вдається до послуг співробітників іншої компанії.

Багато компаній зацікавлені в передачі завдань і функцій власної бухгалтерської служби компаніям, що спеціалізуються на наданні бухгалтерських послуг. Такий вид послуг стає все більш затребуваним як вітчизняними, так і іноземними компаніями незалежно від роду діяльності.

Користувачами бухгалтерського аутсорсингу є: мікропідприємства, ФОП, малі та середні підприємства; фермерські господарства; стартапи; іноземні компанії в Україні; сезонні компанії тощо. Тобто, усі, яким не вигідно утримувати цілий штат бухгалтерії в період тимчасового падіння активності, і компанії з двома і більше засновниками, в яких необхідно забезпечити незалежність бухгалтерії та надати рівний доступ до результатів обліку.

У результаті проведеного дослідження та врахування всіх основних аспектів організації аутсорсингу як інструменту ефективного ведення бізнесу визначено, що аутсорсинг бухгалтерських послуг – це діяльність з надання висококваліфікованих та високопрофесійних послуг керівникам і фахівцям компанії в галузі виконання делегованих аутсорсеру функцій ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

На світовому ринку аутсорсинг стає загальноновизнаним стандартом, а в міжнародній практиці – способом організації послуг і засобом ефективного ведення підприємницької діяльності, про що свідчить досвід великих організацій, які передали непрофільні бізнес-процеси зовнішнім виконавцям-аутсорсерам.

Ефективним є надання аутсорсингу бухгалтерських послуг на основі функціонального підходу, тобто з виділенням специфічних бізнес-процесів.

Дослідження показало, що бухгалтерський облік на умовах аутсорсингу охоплює набагато більше, ніж його традиційний аналог, здійснюваний власними службами компанії.

Завдяки сучасним програмам автоматизації, аутсорсинг бухгалтерських послуг міститиме в собі не тільки виконання основного функціоналу, а й буде наділений можливістю здійснення внутрішньофірмового контролю якості роботи спеціалістів, проведення економічного аналізу, складання бюджетів та контроль за їх виконанням, складання управлінської звітності.

Проведений аналіз великих фірм міста Тернополя, які пропонують послуги з ведення бухгалтерського обліку, довів, що в більшості випадків на умовах аутсорсингу готові працювати аудиторські компанії. Так, запит в мережі Internet за ключовими словами: «бухгалтерський аутсорсинг Тернопіль» дав змогу виявити такі наявні компанії у місті Тернопіль в цій сфері: ТОВ «Еккаунт-консалт»; TAX Group consulting; ТОВ «Центр експертиз» ТІМ»; Бухгалтерія Орловської; ТОВ «Бюджет консалтинг»; ПП «Fenix Consal»; Бухгалтерська компанія «Finalex». Це свідчить про те, що бухгалтерський аутсорсинг має попит на ринку консалтингових послуг міста Тернополя.

Аутсорсинг дає змогу підвищити ефективність підприємств загалом і використати організаційні, фінансові та людські ресурси, що вивільнилися, для розвитку нових напрямів або концентрації зусиль, які не потребують підвищеної уваги.

Концепція розвитку дистанційного аутсорсингу надає, зокрема, нового імпульсу регулюванню та стандартизації правил ведення бухгалтерського обліку під час формування звітних даних, сприяючи тим самим удосконаленню бухгалтерського (фінансового, управлінського, податкового) обліку в організаціях різних організаційно-правових форм власності.

Дослідження сучасного стану системи бухгалтерського обліку в умовах наростання масштабності та підвищення складності інформації про факти господарського життя економічних суб'єктів вказує на необхідність виявлення напрямів перспектив його подальшого розвитку на основі інституціоналізації системи дистанційного бухгалтерського аутсорсингу, яка спирається на всебічну й багаторівневу стандартизацію та відповідає вимогам світової науки та бухгалтерської практики.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, перевага бухгалтерського аутсорсингу перед штатом бухгалтерії в економічному плані, у плані результативності та економії часу не викликає сумнівів, побоювання викликають лише питання оперативності реагування та конфіденційності компанії-аутсорсера. Однак ці сумніви і побоювання ліквідуються правильним вибором аутсорсингової компанії, адже для авторитетних аудиторсько-консалтингових фірм поняття «репутація» – не просто слова, а цінна думка цільової аудиторії.

Як додаткові переваги аутсорсингу можна відзначити більш оперативне виконання робіт, мінімізацію ризиків і скорочення різних витрат, наявність субсидіарної відповідальності керівництва компанії як за внутрішніми, так і за зовнішніми ризиками.

Застосування аутсорсингу в бухгалтерському обліку дозволяє компаніям зосередитися на своїй основній діяльності, передавши рутинні бухгалтерські процеси фахівцям. Це може сприяти зниженню витрат на утримання внутрішнього бухгалтерського відділу та забезпечити доступ до висококваліфікованих спеціалістів у сфері обліку. Однак варто враховувати ризики, пов'язані з можливими проблемами з конфіденційністю даних, недостатньою контрольованістю процесів та можливими труднощами у взаємодії з аутсорсинговим партнером. Перед впровадженням аутсорсингу важливо провести ретельний аналіз вигод і ризиків для конкретної компанії.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.01.2024).
2. Момот В. М., Смоляк О. О. Бухгалтерський аутсорсинг як метод антикризового управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 9-1. Ч. 2. С. 196-199.
3. Ляхович Г. І. Етапи здійснення бухгалтерського аутсорсингу. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2017. № 4. С. 324-328.
4. Бурко К. В. Бухгалтерський аутсорсинг як метод сучасного ведення бухгалтерії. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики* : зб. наук. пр. 2019. № 8. С. 172-183.
5. Лобода Н. О., Чабанюк О. М., Сенишин Б. Б. Аутсорсинг як механізм облікових інновацій на українських підприємствах. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2020. № 2. С. 329-336.
6. Серікова Т. М., Лагодієнко Н. В., Серіков Д. О. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1. С. 308-312.
7. Heywood J. Brian. *The Outsourcing Dilemma: The Search for Competitiveness*. Financial Times. Prentice Hall, 2001. 240 p.
8. Bravar J.L. *Effective outsourcing*. Balans Business Books, 2007. 213 p.
9. Шушакова І. К., Гринь А. Ю., Коломієць Д. В. Оцінка ефективності бухгалтерського аутсорсингу. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2021. № 11. С. 327-334.
10. Адасюк І. П., Мартинюк О. В. SWOT-аналіз аутсорсингу бухгалтерських послуг. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 4. С. 95-99.
11. Коцкулич Т., Полатайко В. Аналіз доцільності переходу на аутсорсинг бухгалтерських послуг на основі релевантної інформації. *Молодий вчений*. 2019. № 8(72). С. 323-327.
12. Пилипенко С. М., Банера Н. П., Гелей Л. О. Класифікація бухгалтерського аутсорсингу та доцільність його застосування в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. № 31.3. С. 80-84.
13. Воронко Р. М. Сутність аутсорсингу бухгалтерського обліку, сфера та можливості його використання. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2021. № 65. С. 23-32.
14. Яремко І., Гузандрова В. Аутсорсинг як інструмент ведення бухгалтерського обліку та його актуалізація в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-6>
15. Давидюк Т. В., Легоцька Ю. І. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2018. № 1(3). С. 11-18.
16. Кесарчук Г. С. Бухгалтерський аутсорсинг: поняття, види, переваги та недоліки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка*. 2014. Вип. 1. С. 201-204.

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" dated 16.07.1999 no. 996-XIV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (access date January 15, 2024).
2. Momot, V.M. and Smoliak O.O. (2014), "Accounting outsourcing as a method of crisis management", *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, Iss. 9-1, Part 2, pp. 196-199.
3. Liakhovych, H.I. (2017), "Stages of accounting outsourcing", *BIZNES INFORM*, no. 4, pp. 324-328.
4. Burko, K.V. (2019), "Accounting outsourcing as a method of modern accounting", *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky* : zb. nauk. pr., no. 8, pp. 172-183.
5. Loboda, N.O., Chabaniuk, O.M. and Senyshyn, B.B. (2020), "Outsourcing as a mechanism of accounting innovations at Ukrainian enterprises", *BIZNES INFORM*, no. 2, pp. 329-336.
6. Sierikova, T.M., Lahodiienko, N.V. and Sierikov, D.O. (2021), "Current state and prospects of accounting outsourcing development in Ukraine", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 1, pp. 308-312.
7. Heywood, J.Brian (2001), *The Outsourcing Dilemma: The Search for Competitiveness*, Financial Times, Prentice Hall, USA, 240 p.
8. Bravar, J.L. (2007), *Effective outsourcing*, Balans Business Books, Ukraine, 213 p.
9. Shushakova, I.K., Hryn, A.Yu. and Kolomiiets, D.V. (2021), "Evaluation of the effectiveness of accounting outsourcing", *BIZNES INFORM*, no. 11, pp. 327-334.
10. Adasiuk, I.P. and Martyniuk, O.V. (2021), "SWOT-analysis of outsourcing of accounting services", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 4, pp. 95-99.
11. Kotskulych, T. and Polataiko, V. (2019), "Analysis of the feasibility of transition to outsourcing of accounting services based on relevant information", *Molodyi vchenyi*, no. 8(72), pp. 323-327.
12. Pylypenko, S.M., Banera, N.P. and Helei, L.O. (2021), "Classification of accounting outsourcing and the feasibility of its application in Ukraine", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 31.3, pp. 80-84.
13. Voronko, R.M. (2021), "The essence of accounting outsourcing, the scope and possibilities of its use", *Visnyk LTEU. Ekonomichni nauky*, no. 65, pp. 23-32.
14. Yaremko, I. and Huzandrova, V. (2022), "Outsourcing as a tool for accounting and its actualisation in modern conditions", *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 37, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-6>
15. Davydiuk, T.V. and Lehotska, Yu.I. (2018), "Accounting outsourcing as an innovative tool for achieving economic benefits", *Ekonomichni zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*, no. 1(3), pp. 11-18.
16. Kesarchuk, H.S. (2014), "Accounting outsourcing: concept, types, advantages and disadvantages", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser.: Ekonomika*, Iss. 1, pp. 201-204.

Шмигель О.Є.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: ЗМІСТ ТА НОВІ РЕАЛІЇ

Мета. Огляд наукової інтерпретації змісту поняття «бухгалтерський аутсорсинг» та його застосування у бізнес-процесах компаній.

Методика дослідження. Дослідження проводилося із застосуванням діалектичного підходу до вивчення сучасного стану розвитку бухгалтерського обліку. Використано загальнонаукові і спеціальні методи, зокрема: аналіз, синтез, індукцію, дедукцію та узагальнення як методи наукового пізнання застосовано для розвитку положень теорії і практики бухгалтерського аутсорсингу в системі документально-інформаційного супроводу основних бізнес-процесів компаній, монографічний – при вивченні літературних джерел з питань обліку; гносеологічний метод – для уточнення та поглиблення змісту категорії «бухгалтерський аутсорсинг»; системно-аналітичний – при обробці отриманої інформації; абстрактно-логічний метод – для формулювання висновків дослідження.

Результати дослідження. Визначено, що в умовах децентралізації бізнес-процесів компанії, впровадження та розвитку нових концепцій ведення бізнесу змінюються підходи до методології ведення бухгалтерського обліку, посилюється необхідність застосування бухгалтерського аутсорсингу. Обґрунтовано, що делегування обов'язків ведення бухгалтерського обліку спеціалізованим компаніям сприяє зміні функціонування менеджменту компанії й у бухгалтерії, зокрема. Виявлено, що результатом розвитку бухгалтерського аутсорсингу стане оптимізація організаційної структури та функціональних можливостей бухгалтерії, у тому числі за рахунок скорочення штату, модернізація облікових процесів та облікової політики загалом; посилення вимог до професійних навичок користувачів.

Наукова новизна результатів дослідження. Здійснено огляд літературних джерел для уточнення змісту поняття «бухгалтерський аутсорсинг», що дало можливість запропонувати новітнє розуміння зовнішнього облікового супроводу бізнес-процесів компанії для оптимізації децентралізованих функцій менеджменту.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження сприятимуть підвищенню ефективності формування і розвитку бухгалтерського аутсорсингу в сучасних умовах та стануть базою для подальших наукових розробок у цій галузі.

Ключові слова: бухгалтерський облік, бухгалтерський аутсорсинг, децентралізація, бізнес-процеси, спеціалізовані компанії.

Shmyhel O.Ye.

ACCOUNTING OUTSOURCING: CONTENT AND NEW REALITIES

Purpose. The aim of the article is to review the scientific interpretation of the concept of “accounting outsourcing” and its application in business processes of companies.

Methodology of research. The research was conducted using a dialectical approach to the study of the current state of accounting development. General scientific and special methods are used, in particular: analysis, synthesis, induction, deduction and generalization as methods of scientific knowledge applied to the development of the provisions of the theory and practice of accounting outsourcing in the system of documentary and informational support of the main business processes of companies, monographic – when studying literary sources on accounting issues; epistemological method – to clarify and deepen the content of the “accounting outsourcing” category; system and analytical – when processing the received information; abstract and logical method – for formulating research conclusions.

Findings. It was determined that in the conditions of decentralization of the company's business processes, introduction and development of new business concepts, approaches to the accounting methodology are changing, and the need to use accounting outsourcing is increasing. It is substantiated that the delegation of accounting responsibilities to specialized companies helps to change the functioning of the company's management and in accounting, in particular. It was found that the result of the development of accounting outsourcing will be the optimization of the organizational structure and functional capabilities of accounting, including through staff reduction, modernization of accounting processes and accounting policies in general; strengthening requirements for professional skills of users.

Originality. A review of literary sources was carried out to clarify the meaning of the concept of “accounting outsourcing”, which made it possible to offer the latest understanding of the external accounting support of the company's business processes for the optimization of decentralized management functions.

Practical value. The obtained results of the research will contribute to increasing the effectiveness of the formation and development of accounting outsourcing in modern conditions and will become the basis for further scientific developments in this field.

Key words: accounting, accounting outsourcing, decentralization, business processes, specialized companies.